Няхай жыве дваццаць пятая гадавіна Вялікай Кастрычніцкай Соцыялістычнай Рэволюцыі!

Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 97 (7427) СУБОТА 7 лістапада 1942 г.

ПРАЧЫТАЎ—ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ

НЯХАЙ ЖЫВЕ ЎСЕСАЮЗНАЯ КОМУНІСТЫЧНАЯ ПАРТЫЯ БОЛЬШЭВІКОЎ, ПАРТЫЯ ЛЕНІНА — СТАЛІНА — АРГАНІЗАТАР БАРАЦЬБЫ ЗА ПЕРАМОГУ НАД НЯМЕЦКА-ФАШЫСЦКІМІ ЗАХОПНІКАМІ!

(З лозунгаў ЦК ВКП(б) да 25-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай Социялістычнай Рэволюцыі).

ТЫ БУДЗЕШ ЖЫЦЬ, РАДЗІМА!

Мы з года ў год мазольнымі рукамі
Кавалі зброю моцную сваю,
Каб ў мірны час над ціхімі палямі
З пшанічнымі звінела каласамі,
А ў грозны час — служыла у баю.

Сцягі сваёй радзіме вытыкалі—
У кожнай нітцы нашых сэрц прамень,—
Каб ў мірны час яны, як сонца, зззялі
І справядлівым гневам запалалі
На лютых ворагаў у грозны дзень.

Мы гадавалі дружбу ў сэрцах смелых,
Каб ў мірны час за працай за сталом
Яна звінела песняй і кіпела
У маладосці нашай, у вяселлі,
А ў грозны час—была маім клінком.

Сягоння ўсё праверылі ў агні мы:
Стальную зброю, дружбу і сцягі.
Ты будзеш жыць, квітнець, мая радзіма!
Дарма груган над хмарамі сівымі
Вядзе свае смяротныя кругі.

Няма штыкоў, якія-б нас скрышылі,
І хмар, якія-б засланілі дзень,
І сілы, роўнай нашай грознай сіле,
Што, разгарнуўшы сталінскія крыллі,
Да славы неўміручае вядзе!

Максім ТАНК.

ВЯЛІКАЕ СВЯТА ПРАЦОЎНЫХ

25 год таму назад рабочыя і сяляне Расіі пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна скінулі ненавісную ўладу памешчыкаў і капіталістаў і ўстанавілі сваю народную ўладу — совецкую ўладу. У жыцці ўсіх народаў Расіі наступіла новая пара развіцця. Зямля, яе нетры і лясы, фабрыкі і заводы сталі ўсенародным здабыткам.

За 25 год існавання совецкай улады Расія з краіны беднай, малапісьменнай, адсталай ператварылася ў магутную соцыялістычную індустрыяльную і калгасную дзяржаву.

Беларускі народ у выніку кастрычніцкіх заваёў і пры брацкай дапамозе і падтрымцы вялікага рускага народа ўпершыню ў гісторыі свайго існавання стаў роўнаправным народам, атрымаў сваю дзяржаўнасць. Бурна раслі беларускія гарады, вуліцы іх упрыгожваліся новымі будынкамі, будаваліся фабрыкі і заводы. У дзесятках вышэйшых навучальных устаноў, у тысячах школ, у беларускім універсітэце навучаліся дзеці працоўных беларусаў. Перад кожным працоўным быў адкрыт шырокі шлях у жыццё. Рабочыя і калгаснікі, іх сыны і дочкі станавіліся інжынерамі, урачамі, настаўнікамі, вучонымі. На шчасце народа плённа працавала Беларуская Акадэмія Навук з мноствам яе інстытутаў. Жыццё паляпшалася з кожным годам. Тысячы трактараў працавалі на калгасных палях, даючы палёгку ў працы селяніна. Беларускі селянін пачаў ажыццяўляць свае даўнія мары — прыступіў да асушэння балот, якія вякамі былі бічам для краіны.

Але ў наш квітнеючы край вераломна ўварваліся нямецкія орды і спынілі плённую работу нашага народа. Яны ўварваліся ў нашу краіну, разграбілі і спалілі дашчэнту дзесяткі гарадоў і тысячы вёсак Беларусі, разбурылі бібліятэкі, школы, клубы, фабрыкі і заводы, пабудаваныя намі за годы совецкай улады.

Нямецкія фашысты забралі ў беларускага народа ўсё, што дала яму Кастрычніцкая рэволюцыя. Яны адабралі свабоду і нацыянальную незалежнасць народа. Заводы і фабрыкі, якія заставаліся цэлымі, прыбралі да сваіх рук нямецкія фабрыканты; на зямлю беларускага селяніна гарадць вочы нямецкія баронаў. Ужо ў шмат якія месцы, як саранча, злятаюцца нямецкія памешчыкі. На адной толькі Случчыне з'явілася 95 нямецкіх маёнткаў. Лепшыя землі беларусаў хочуць прыбраць да сваіх рук нямецкія афіцэры і салдаты, якія мараць стаць таксама памешчыкамі, спадзяючыся, што на іх будуць працаваць беларусы.

Нямецкія звяры рашылі фізічна знішчыць большую частку беларускага народа. У Беларусі знішчана звыш 700 тысяч насельніцтва, многіх працоўных фашысты гвалтам вывезлі ў Германію на катаржную працу.

Гітлераўскія захопнікі здзекуюцца з роднай мовы нашага народа, з яго звычаяў, з яго культуры. Яны хочуць адарваць беларусаў ад вялікага рускага народа, роднага па крыві, блізкага па сваёй мове, па культуры. Яны хочуць анямечыць беларускі народ, ператварыць яго ў рабоў.

25-ю гадавіну Кастрычніка беларускія працоўныя сустракаюць ва ўмовах крывавай нямецкай акупацыі. Але ніякія зверствы, ніякія здзекі не зламалі волю нашага народа да барацьбы. Немцы захапілі Беларусь, але бяссільны пакарыць яе.

Родныя браты і сёстры! Дарагія таварышы! Ведайце: Чырвоная Армія прыйдзе! Беларусь будзе вызвалена ад чужаземных захопнікаў! Беларусь будзе совецкай! Беларус будзе гаспадаром сваёй зямлі, свайго краю. Ведайце, што гітлераўская Германія набліжаецца да сваёй пагібелі, да сваёй канчатковай катастрофы! Хіба разлічвалі немцы ваяваць другі год на совецкім фронце? Над гітлераўскімі полчышчамі навісла здань другой страшнай зімы. Гітлер залез у такую пастку, з якой не выбрацца ні яму самому, ні яго бандзе.

Уся краіна, усе народы Совецкага Саюза— масквічы, ленінградцы, рабочыя Горкага, Урала, Кузбаса, Сібіры, Далёкага Усходу і Сярэдняй Азіі — усе куюць перамогу Чырвонай Арміі. Уся краіна стала адзіным фронтам. У адзінстве фронта і тыла, у непахіснай волі нашага народа да барацьбы — залог нашай канчатковай перамогі над гітлераўскімі полчышчамі. Узброеныя сілы Совецкага Саюза, Вялікабрытаніі, ЗША і другіх свабодалюбівых народаў растуць.

Адзначым-жа 25-ю гадавіну вялікага Кастрычніка новымі перамогамі ў барацьбе супроць нямецкіх разбойнікаў! Каб адстаяць заваёвы вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі, адстаяць сваю свабоду, чэсць і незалежнасць, ёсць толькі адзін выхад — знішчыць усіх нямецкіх акупантаў, ачысціць сваю зямлю ад фашысцкай погані дачыста і поўнасцю!

Чырвоная Армія з фронта, партызаны з тыла — агульнымі намаганнямі нашага народа разгромім агульнага ворага!

Будзем з кожным днём узмацняць удары па ворагу, распальваць полымя партызанскай усенароднай вайны!

Няхай жыве наша слаўная радзіма, яе свабода, яе незалежнасць!

Працоўныя Совецкага Саюза! За 25 год совецкай улады вы стварылі магутную социялістычную індустрыяльную і калгасную дзяржаву. Усімі сіламі абараняйце здабыткі сваёй шматгадовай працы!

(З лозунгаў ЦК ВКП(б) да 25-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай Социялістычнай Рэволюцыі).

ШТО ДАЛА СОВЕЦКАЯ ЎЛАДА БЕЛАРУСАМ

(Лічбы і факты)

Адсталая і цёмная ў мінулым, Беларусь пры совецкай уладзе атрымала сваю дзяржаўнасць, стала краінай высокай культуры, развітай прамысловасці і перадавой, калектыўнай сельскай гаспадаркі.

★

Занава пабудаваная совецкай уладай прамысловасць БССР у 1940 годзе дала прадукцыі ў 23 разы больш чым у 1913 годзе.

★

На фабрыках і заводах Беларусі совецкая ўлада ўстанавіла самы кароткі ў свеце рабочы дзень—7—8 гадзін.

★

З рук социялістычнай дзяржавы беларускія сяляне атрымалі бясплатна зямлю ў бестэрміновае (вечнае) карыстанне.

★

На Беларусі было арганізована 10.260 калгасаў і 337 машына-трактарных станцый. 9.720 трактараў і 1.597 камбайнаў апрацоўвалі палі і ўбіралі багаты ўраджай. Шчасліва і заможна жылі сяляне ў калгасах.

★

Кожны калгас меў па 3—4 жывёлагадоўчых фермы, дзе гадаваліся коні, каровы, авечкі, свінні, хатняя птушка. Толькі за апошнія 3 годы перад пачаткам Айчыннай вайны колькасць кароў і свіней у калгасаў і калгаснікаў павялічылася амаль у 2 разы.

★

У Беларускай ССР была створана Акадэмія навук, 13.043 пачатковых, няпоўных сярэдніх і сярэдніх школ, 36 вышэйшых навучальных устаноў, 23 тэатры, 1.017 кінотэатраў.

★

У Беларусі было 545 больніц на 32.398 коек, 1.409 амбулаторый і 1.235 фельшарскіх і фельшарска-акушорскіх пунктаў.

★

На прадпрыемствах і соўгасах Беларусі налічваліся сотні дзіцячых ясляў, дзе знаходзілася 20.039 дзяцей, і 957 дзіцячых садоў. Апрача таго, у кожным калгасе былі пастаянныя, або сезонныя яслі, у якіх знаходзіліся дзесяткі тысяч дзяцей.

★

Усё, што дала совецкая ўлада беларускаму народу, хочуць адабраць нямецка-фашысцкія захопнікі. Беларускі народ з дапамогай усіх народаў Совецкага Саюза, пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна адстаіць заваёвы вялікага Кастрычніка, ачысціць родную зямлю ад ненавісных чужынцаў.

★ ★ ★

АБ НАШАЙ ГОРДАСЦІ

Дваццаць пяць год Кастрычніцкай рэволюцыі!

Гэта той усеабдымны факт, які стаў шчаслівым гістарычным лёсам. Ніякія сілы, самыя злыя і крывавыя, не могуць выкрасліць вялікага факта: Беларуская Совецкая Социялістычная Рэспубліка!

Немцы разбурылі Беларускую Акадэмію навук, але яны не маюць сілы, каб знішчыць беларускую навуку. Немцы разбурылі Беларускі універсітэт і беларускія школы, але яны ніякімі спосабамі не могуць знішчыць беларускую асвету. Немцы прыдумалі ў Мінску «Мінскую газету» на беларускай мове, але ніякімі спосабамі яны не знішчаць вялікай беларускай літаратуры. Немцы панаставілі на Беларусі шыбеніц, але нязломны беларускі народ высока падняў галаву, і перад яго ваяўнічасцю дрыжыць нямецкае гадаўё.

Немцы заяўляюць, што «Беларутэнія» гэта нямецкі «перадкрай», а беларусы, узрываючы нямецкія паязды і косячы нямецкія галовы, горда кажуць: тут Беларусь, мы — беларусы, і чужацкая навалач ляжа тут касцьмі. Ад такога павароту справы, немцы, як выпрабаваныя шарлатаны, пачалі ашуканскую гульню з беларусамі. Але маюць на гэта бязлітасны адказ ад узброенага беларускага народа: воляй Кастрычніка, я магутны народ, жыву на сваёй зямлі, маю свае традыцыі, за чвэрць Кастрычніцкага стагоддзя я ўсвядоміў сваю нацыянальную гордасць, маё імя за гэты час стала вядома ўсяму свету і ўсё гэта мой нацыянальны здабытак, і паганая немчура нічога са мною, што-б яна хацела, не зробіць.

Дробная кучка адшчапенцаў стараецца ўгаварыць беларусаў, што пад нямецкім ботам з пятлёй на шыі вельмі прыемнае нацыянальнае жыццё. «Мінская газета», распісваючы адкрыццё «беларускага народнага дому» ў Новагрудку, піша: «Прыгожая дэкарацыя сцэны, на якой побач з нямецкімі сцягамі горда (!) павявалі нашы бела-чырвона-белыя штандары».

Як стаіць свет, ад самых яго пачаткаў і да нашых дзён, ніякі мудрэц, нават з самай вострай фантазіяй, не мог уявіць сабе гордасць абдрыпанага вераб'я, які сядзіць побач з драпежным каршуном, у якога кіпці ў крыві. Праўда, паўзучаму чарвяку можа часам і здаецца, што ён ляціць. А, урэшце, хто разбярэцца ў лакейскай душы? Можа лакей і адчувае якую-небудзь «гордасць», калі вылізвае зад свайму пану?

Ёсць наша гордасць: Чырвоны Сцяг Кастрычніка і Дзяржаўны Герб Беларускай Совецкай Социялістычнай Рэспублікі. З гэтай гордасцю ў сэрцы вялікі беларускі народ кладзе ў магілы нямецкую навалач. Кулямёт і вінтоўка супроць немца—у руках беларускага чалавека—вось вынік нашай нацыянальнай гордасці.

У нас гордасць людзей, якія жывуць з праўдай у сэрцы і сілай у руках. І жыць у няволі мы не будзем! Смерць немцу і воля нам!

КУЗЬМА ЧОРНЫ.

Не даруем немцам!

Так павялося: наш калгас «Шлях Леніна» кожны год да вялікага Кастрычніцкага свята заканчваў усе палявыя работы, малацьбу, размеркаванне ўраджаю па працаднях.

Вазамі вазілі калгаснікі дабро: жыта, пшаніцу, бульбу, гуркі, памідоры. У апошнія два годы мы ў сваім калгасе развялі вінаград і пчол. Усю зіму варылі вінаградны кампот з мёдам. Багата і культурна жылі людзі. Не было таго гаспадара, які-б да Кастрычніцкага свята не закалоў кабана, або не зарэзаў авечкі. І скварка і чарка былі за сталом. А які прыбытак давала наша гаспадарка дзяржаве! Пяць калгасных фермаў было ў нас: да сотні кароў, сот дзве авечак ды гэтулькі-ж свіней, ды курэй. Коні былі, як стаенныя,—сытыя, гладкія.

У 1939 годзе мы пабудавалі сваю электрастанцыю, і электрычнасць гарэла ў кожнай хаце калгасніка, у клубе, у радзільным доме, у канюшнях і ў кароўніках. Культурна, па-гарадскому жылі мы ў сваёй вёсцы. У кожнага было радыё, газеты, кнігі, розная мэбля ў хаце. Многія пакуплялі самавары, веласіпеды. Толькі-б жыць ды працаваць у радасці, а тут насунулася чорная хмара з нямеччыны, прывалакліся сабакі са сваёй галоднай Германіі.

Усіх курэй, свіней, кароў і авечак з'елі галодныя нямецкія сабакі. Усё да ніткі, да зярняці, да шарсцінкі выграблі, з'елі гітлераўскія бандыты. Сабак і катоў грабежнікі лавілі і жыўём адпраўлялі кудысьці на грузавіках. Можа ў нямеччыне катоў ядуць? Немцы на ўсё здольны.

Самае страшнае ў нашай вёсцы адбылося гэтым летам. Немцы спалілі наш калгас, аграбілі людзей дашчэнту. Згарэлі ўсе калгасныя будынкі, усе хаты, сады і прысады. Папялішча і пустэча наўкола. Вось што прынеслі з сабою немцы ў нашу вёску, у наш родны край.

Гэтага мы не забудзем, не даруем нямецкім грабілам і грамілам!

Калгаснікі калгаса «Шлях Леніна» Н-скага раёна Беларусі: **Купрэй Л., Сяргей К., Хрысціна А., Васіль Н., Сымон І., Зося Ж., Зіна Н., Карней Б., Кастусь Б.**

БЕЛАРУСЬ ЖЫВЕ, БЕЛАРУСЬ ЗМАГАЕЦЦА

(Лічбы і факты)

Гітлераўскія забойцы і каты залілі наш родны край патокамі крыві жанчын і дзяцей. 700.000 чалавек знішчылі немцы на Беларусі, спалілі тысячы гарадоў і сёл.

Беларускі народ, упэўнены ў сваёй перамозе, узняўся на свяшчэнную партызанскую вайну і бязлітасна помсціць фашысцкім варварам.

★

Партызанскія атрады адной толькі Віцебскай области за адзін месяц знішчылі 7.736 нямецкіх салдат, афіцэраў і паліцэйскіх, пусцілі пад адкос 37 эшалонаў, разбілі 495 вагонаў і 37 паравозаў, узарвалі 32 чыгуначныя і 81 шасэйны масты, знішчылі 9 складаў.

★

Партызанскія атрады, якімі камандуе сын беларускага народа тав. К., знішчылі ў баях і пры налётах больш 6.800 гітлераўцаў і паранілі каля 3.000. Апрача таго каля 13.000 нямецкіх бандытаў знішчана партызанамі пры крушэннях паяздоў. Пушчана пад адкос 58 эшалонаў, 3 бронепаязды.

★

За шэсць месяцаў баявой дзейнасці партызаны атрада дзядзькі Косці вывелі са строю 116 паравозаў, пусцілі пад адкос 12 эшалонаў, разграмілі 30 валасных і сельскіх управ, з засад і ў баях знішчылі больш 2.000 фашыстаў.

★

Нямецкія грабежнікі марылі захапіць у свае лапы прамысловасць БССР. Дарэмна! Буйнейшыя прадпрыемствы рэспублікі з Гомеля, Магілёва, Віцебска, Оршы, Добруша, Мозыра і другіх прамысловых цэнтраў вывезены ўглыб совецкай краіны. Зараз дзесяткі заводаў куюць грозную зброю для разгрома ворага.

★

Паспяхова прадаўжае сваю работу ў Ташкенце Акадэмія навук БССР. У горадзе Горкім паспяхова працуе Беларускі Дзяржаўны ордэна Леніна тэатр оперы і балета. У Томску, Уральску і іншых гарадах працуюць астатнія беларускія тэатры. Пісьменнікі, кампазітары, паэты Беларусі працуюць над новымі творамі.

★

На фронтах Айчыннай вайны, у глыбокім варожым тылу і на эвакуіраваных прадпрыемствах — усюды сыны беларускага народа гераічна змагаюцца ў вялікай сям'і народаў СССР пад сцягам партыі Леніна—Сталіна за хуткі і канчатковы разгром нямецка-фашысцкіх бандытаў.

2-га лістапада адбылася перадача Н-скай часці танкавай калоны, пабудованай працоўнымі да 25-й гадавіны Кастрычніка. **НА ЗДЫМКУ:** Танкавыя экіпажы, якія прынялі калону новых танкаў.

Савецкія партызаны і партызанкі! Разбурайце тылы праціўніка, знішчайце яго штабы, разбурайце чыгункі і масты, падпальвайце і ўзрывайце склады і казармы, знішчайце жывую сілу праціўніка, знішчайце прадстаўнікоў нямецкіх улад! З кожным днём узмацняйце ўдары па ворагу!

(З лозунгаў ЦК ВКП(б) да 25-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай Сацыялістычнай Рэвалюцыі).

★ ★ ★

РУЙНУЕМ ТЫЛЫ ВОРАГА

Яшчэ не прайшлі нямецкія войскі тэрыторыю ўсёй Беларусі, а ў тылу ворага арганізаваліся партызанскія атрады.

Зараз ніякія карныя атрады не ў сілах стрымаць магутную лавіну партызанскага руху, і немцы вымушаны пасылаць цэлыя дывізіі. І гэта не дапамагае фашыстам.

Цэлыя раёны ўсю мінулую зіму і зараз знаходзяцца пад кантролем партызан. Калі партызаны Н-скага раёна выгналі немцаў са сваёй тэрыторыі і ўстанавілі савецкую ўладу, гэта было не толькі паражэнне фашыстаў, але яркае сведчанне таго, што ворагу не зламаць жалезнай волі беларускага народа. З 7 сакавіка 1942 года гітлераўцы няспынна спрабавалі авалодаць раёнам К. і заўсёды разбітыя ўцякалі.

У баі пад сялом Р. вораг сілаю да 500 немцаў, пры падтрымцы 3 самалётаў, сутыкнуўся з партызанскім атрадам тав. Б. Партызан было ў тры разы менш. Але ў партызан было больш напорыстасці і волі. Немцы былі разгромлены і толькі адзінкам удалося ўцячы.

Пад вёскай С. немцы спрабавалі акружыць атрад тав. Л., але партызаны так арганізавалі сваю абарону і контрудар, што немцы самі апынуліся ў акружэнні.

Ніводзін карны атрад, які прыходзіў у раён К., не выходзіў адсюль цэлым.

Надакучыла Гітлеру падстаўляць карныя атрады пад смяротныя ўдары партызан, і ён рашыў паслаць дзве дывізіі з танкамі, цяжкай артылерыяй, мінамётамі і авіяцыяй.

З 2-га па 28 чэрвеня ішоў няроўны бой партызан з фашыстамі. Больш 800 салдат і афіцэраў страціў праціўнік у гэтым баі, а нашы страты—адзінкі.

Разлютаваныя няўдачай фашысты знішчалі мірнае насельніцтва, катавалі жанчын і дзяцей. Немцы спалілі сяло Баркі, дзе загінулі ў полымі сотні жыхароў. Таксама спалілі фашысты вёску Усакіна і расстралялі 120 чалавек мірных жыхароў.

Фашысты аб'явілі, што яны поўнасцю знішчылі партызан у раёне К., але на аб'явах не высахла чарніла, як партызаны атрада тав. Л. знішчылі 5 аўтамашын з немцамі на шашы Магілёў — Бабруйск. На другі-ж дзень на гэтай лініі было разбіта 6 варожых машын з грузамі, а праз тры дні ўжо налічваліся дзесяткі пушчаных пад адкос варожых паяздоў, узарвана некалькі мастоў і выведзена са строю многа дарог.

Нямалую дапамогу аказваюць партызанам мясцовыя жыхары беларускай зямлі. Амаль у кожнай вёсцы існуюць атрады самаабароны, якія рашуча дзейнічаюць супроць фашысцкіх войск.

Гераічна і мужна дзейнічаюць беларускія партызаны супроць нямецкіх акупантаў. У гэтай вялікай барацьбе ўдзельнічае ўвесь беларускі народ, які імкнецца хутчэй разграміць крывавых фашыстаў, вызваліць сваю зямлю ад кайданаў няволі.

Адзначым-жа дні вялікага Кастрычніка яшчэ больш магутнымі ўдарамі па нямецка - фашысцкіх нягодніках!

К. Я.,
камісар Н-скіх партызанскіх атрадаў.
Магілёўская вобласць.

★ ★ ★

АДЗІНСТВА І БРАЦТВА

«За савецкую айчыну ідуць у бой сыны ўсіх народаў Савецкага Саюза. Няхай жыве Чырвоная Армія — армія брацтва і дружбы народаў СССР!».

(З лозунгаў ЦК ВКП(б) да 25-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай Сацыялістычнай Рэвалюцыі).

З усведамленнем усяе велічы і непарушнасці нашай сілы мы гаворым:

Савецкі народ — багатыр, Чырвоная Армія — багатырская армія. Гэта святая ісціна, якая дэманстрыруецца перад усім светам цяпер, у агні найвялікшай з усіх дагэтуль войн — вайны з фашызмам.

Воін нашай Арміі—жывое ўвасабленне гэтай ісціны. Ён — і рускі, і беларус, і ўкраінец, і казах, і грузін, і латыш—савецкі чалавек. А савецкі чалавек, хто-б ён ні быў, пазнаў шчасце радаснага жыцця ў дастатку, адчуў сваю нацыянальную гордасць у вялікай сям'і народаў адной вялікай дзяржавы — Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Горача і сардэчна любім мы сваю радзіму, даражым яе чэсцю, свабодай і незалежнасцю. Хай гітлераўскія псы-рыцары кідаюць новыя і новыя орды грабежнікаў і забойцаў—тупагаловых гансаў і фрыцаў—усе яны зломяць свае галовы аб непахісную нашу волю перамагаць, аб сілу нашага адзінства ў барацьбе, аб вялікае брацтва нашых байцоў у правым баю.

Рускі герой лётчык Баранаў не адзін і не два разы бясстрашна тараніў фашысцкіх сцярвятнікаў, таму што яму дорага радзіма. За яе ён збіў 25 нямецкіх самалётаў.

Азербайджанец Мамедаў з групаю байцоў некалькіх нацыянальнасцей з багатырскаю сілай граміў фашысцкую араву дзікіх канібалаў. І ў гэты час ён думаў аб усёй радзіме. У пісьме да родных ён так і пісаў:

«Я сустракаю свята далёка ад сваёй радзімы—сонечнага Азербайджана. Але і тут, ля берагоў суровага Ільменя, у асяроддзі байцоў, я як у роднай сям'і».

Наша Армія сапраўды родная сям'я для ўсіх сыноў нашых—байцоў і камандзіраў. У яе радах, як нідзе больш, адчуваецца нязломная сіла дружбы, узаемнай падтрымкі, брацкай дапамогі. У кожным савецкім воіну любой нацыянальнасці ў нашых умовах спалучаюцца, жывуць і развіваюцца такія якасці чалавека, як нацыянальная гордасць, любоў да радзімы, палкі патрыятызм—рысы, выхаваныя ў кожным з нас партыяй большэвікоў, яе арганізатарамі Леніным і Сталіным.

У бой ідуць нашы байцы з клічам: «За радзіму!»

Беларус Даватар бясстрашна вадзіў палкі ў ліхія атакі ў бітвах за Маскву. Украінец Брынько мужна абараняў паветраныя подступы к гораду Леніна, узбек Ураім Хакімаў стойка змагаецца пад Ржэвам. Татарын Бібаеў б'ецца пад Сталінградам. Казах Амірбек Ільясаў, грузін Цурцумія, яўрэй Спрынцон, байцы-латышы, літоўцы, эстонцы, узбекі, асеціны—усе з аднолькавай сілай грамяць ворага. Усіх іх аб'ядноўвае адзіны парыў, адзінае імкненне, адзіная воля—бязлітасна знішчаць немцаў.

Калмык Эрдні Дэлікаў, падбіўшы з супроцьтанкавага ружжа 3 броневікі і цяжка ранены, сказаў: «Вазьміце маё ружжо. Біце фашысцкіх гадаў! Хай ведаюць, што нашы не адступаюць!» Так, нашы не адступаюць. Ружжо Дэлікава будзе ў надзейных руках.

Нас-бы даўно разбілі, калі-б мы змагаліся з ворагам па аднаму. Сіла наша ў адзінстве, дружбе народаў нашай радзімы. І пакуль жыве гэтая дружба, нікому не зламаць багатырскай сілы нашай. Мы адзіны ў сваіх імкненнях і думах. Армія і народ наш непераможны.

П. КАВАЛЁЎ.

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ. Мінамётны разлік падраздзялення гвардыі старшага сяржанта В. А. Турышчэва вядзе агонь па ворагу.

ВОІНЫ

(Людзі аднаго атрада)

«Асноўнай якасцю савецкіх людзей павінна быць храбрасць, адвага, няведанне страху ў барацьбе, гатоўнасць змагацца разам з народам супроць ворагаў нашай радзімы».
(І. СТАЛІН).

Міхаіл Фёдаравіч сядзеў за сталом, уважліва ўглядаўся ў карту і штосьці запісваў у кніжачку. Камандзір радаваўся. Яго атрад толькі што вярнуўся з «паляванння». Праведзена яшчэ адна баявая аперацыя! Немцы зноў адступілі.

— Малайцы! Сапраўдныя воіны! — усхвалёвана гаварыў Міхаіл Фёдаравіч. —Вы толькі паслухайце, што ў мяне за людзі... —І ён расказаў хвалюючае апавяданне аб сваёй партызанскай сям'і, аб мужных багатырах - беларусах, якія не ведаюць страху ў барацьбе з фашысцкімі чужынцамі.

У ціхую жнівеньскую ноч мінулага года група віцебскіх патрыётаў прысягнула на вернасць радзіме. Стварыўся партызанскі атрад.

За год суровага жыцця людзі зрадніліся, загартаваліся. Яны ўзбагацілі свой баявы вопыт, навучыліся перамагаць любыя цяжкасці.

Аднойчы чатырох байцоў акружылі 80 немцаў. Бандыты раніцой падкраліся да хаты, дзе начавалі партызаны, і напалі на іх знянацку. Завязалася напружаная барацьба. Вораг хацеў узяць нашых смельчакоў жывымі, але хлопцы рашылі не здавацца. Яны вялі моцны агонь праз вокны і дзверы, перашкаджаючы гітлераўцам звужаць кальцо.

Пяць гадзін цягнулася гэтая няроўная смяротная схватка. Пяць гадзін немцы не маглі не толькі прасунуцца ўперад, а нават падняць галавы. Цяжка было і партызанам. Камандзір групы Рыгор Ю. загадаў таварышам у чым-бы там ні стала вырвацца з пасткі, а сам залез на чардак і з аўтамата стаў ва ўпор расстрэльваць немцаў.

Вораг не разгадаў партызанскай хітрасці і праз некалькі секунд атрымаў новы адчувальны ўдар у лоб. Нікалай, Захар і Іван непрыкметна вылезлі з абложанай хаты і, акапаўшыся, павялі знішчальны агонь з ручнога кулямёта і аўтаматаў. Немцы збянтэжыліся. Як вужы, яны пачалі адпаўзаць назад. Трапныя партызанскія кулі насцігалі іх. 48 трупаў застылі на месцы!

У смельчакоў кончыліся боепрыпасы. Смерцю храбрых загінуў Нікалай А. Цяжкую рану атрымаў Захар і пад ураганным агнём праціўніка папоўз да хмызняка. Іван у гэты час прыкрываў яго адыход і забяспечыў паспяховы выхад з кальца.

На Нікалая Залескага з розных бакоў насядалі 30 фашыстаў. Можна было ўхіліцца ад бою і адыйсці да сваіх. Але ён не адступаў перад навалай. Ён ненавідзеў захопнікаў усімі сіламі душы і не хацеў аддаць ворагу ні пядзі роднай зямлі. Ярасна біўся Нікалай з нягоднікамі. Фрыцы доўга не маглі ўзяць узгорак, на якім, зарыўшыся ў зямлю, сядзеў партызанскі воін. Усе іх шалёныя атакі захлынуліся ва ўласнай крыві. 26 салдат леглі касцьмі. Абяссілены ад ран, Нікалай трымаўся. Але яшчэ адно цяжкае раненне ў галаву, і гарачае сэрца патрыёта перастала біцца.

Дорага заплацілі фашысты за гэтую смерць. Атрад Міхаіла Фёдаравіча знішчыў ужо каля 1500 гітлераўцаў.

Міхаіл Фёдаравіч амаль нічога не сказаў пра сябе. У яго — цяжкае гора. Немцы кінулі ў турму любімую жонку і двух дзяцей. Яны спадзяваліся, што партызанскі камандзір пакарыцца, складзе зброю. Пралічыліся! Сэрца ў Міхаіла Фёдаравіча аказалася цвёрдым, як сталь, і ён не здрадзіў свайму народу. Яго пякучая нянавісць да ворага перамагла гора і смутак, уліла свежы струмень сіл для далейшай барацьбы. Урад СССР узнагародзіў мужнага патрыёта ордэнам Чырвонага Сцягу.

Якуб КАЧАН.

„ВЯСЕЛЛЕ“

У вёсцы М. стаяў асобы нямецкі атрад. Асобым ён iмянаваўся не таму, што ў яго былі асаблівыя функцыі. Гэта быў атрад адборных галаварэзаў і бандытаў гімлераўскай вывучкі.

На сотні кілометраў наўкол стагналі совецкія людзі. Разбойнікі раз'язджалі на грузавіках і адбіралі ў сялян апошнюю вопратку, свінню, курыцу. Яны лавілі маладых дзяўчат і хлопцаў, адпраўлялі іх на нямецкую катаргу.

Трэба было спыніць бандыцкі разгул гітлераўцаў. Даручана гэта было партызанскаму атраду Рамана Р.

Некалькі разоў спецыяльная разведка спрабавала прабрацца да вёскі і кожны раз абстрэльвалася нямецкімі патрулямі. Ад мясцовага насельніцтва партызаны даведаліся, што на ўскраіне вёскі М. цэлая сістэма ўмацаванняў—акопы, бліндажы, дзоты з кулямётнымі і мінамётнымі кропкамі.

Камандзір атрада Раман Р. быў пахмуры і моўчкі аб нечым думаў.

— Чапай думае, —жартавалі партызаны, а ў сэрцы кожны верыў у мудрае рашэнне свайго камандзіра. Рашэнне сапраўды нарадзілася ў глыбокім і маўклівым раздум'і Рамана. Ён павесялеў, паклікаў да сябе камандзіра ўзвода аўтаматчыкаў і загадаў:

— Рыхтуй калымажкі, запрагай лепшых коней, апранай байцоў у святочную вопратку.

— Ці не ў сваты павязеш мой узвод? — спытаў камандзір узвода Алесь В.

— Сватацца няма часу,— адказаў камандзір. —Адразу пад вянец... Паедзем у вёску М., там акурат і царква і нямецкі гарнізон з духавым аркестрам.

У нядзелю раніцою з Сіняга Логу выехала некалькі фурманак. Павозкі былі засланы кутасавымі распіснымі пасцілкамі. Звінелі бубенчыкі, гралі гармонікі, грымеў бубен. На пярэдняй калымажцы сядзела маладая ў белым шалі, у істужках, пад вянком. Побач сядзеў малады—камандзір атрада Раман Р. З вясельнымі песнямі і музыкай уехалі ў вёску М. Да ваконных шыбаў ліплі людзі, пазіралі на вяселле. Нямецкія патрулі не спынілі праезджых.

— Вяселле!—крычалі дзеці і беглі ўслед за павозкамі.

— Рус жэніцца,—гаварылі нямецкія салдаты, пакідалі свае ўмацаваныя кропкі ды ішлі бліжэй да праезджых, каб паглядзець на маладую, на яе падружак— маладых дзяўчат, на сватоў у белых ручніках праз плячо.

Усе падводы даехалі да царквы, акурат туды, дзе штаб асобага нямецкага атрада. Штабныя работнікі— палкоўнік, афіцэры і іх варта таксама выйшлі паглядзець на рускае вяселле.

Шумам званкоў, гукамі гармонікаў, белымі вянкамі і рознакаляровымі істужкамі вяселле ашаламіла немцаў. Яны нават не заўважылі, што яно вельмі масавае, што ў пераважнай большасці маладых хлопцаў адтапырваецца вопратка ад гранат і аўтаматаў.

Нібы гром з яснага неба, грымнулі стрэлы. Гранатныя выбухі скаланулі зямлю, размяталі штабное памяшканне, штабныя партфелі з дакументамі.

Партызанскі ўдар быў такі маланкавы, раптоўны, што нямецкі гарнізон сілаю сваіх сотні не змог супраціўляцца. Немцы, кінуўшы зброю, мітусіліся, блыталіся на дварах і вуліцах, а іх усюды касілі бязлітасныя кулі партызанскіх аўтаматаў, секлі асколкі гранат.

Гарнізон адборных фашысцкіх галаварэзаў быў разгромлен. Штаб і агнявыя кропкі іх разбіты.

А. ПЯТРОВІЧ.

Мінская вобласць.

ВІСЕЛЬНЯ — АСНОВА «НОВАГА ПАРАДКУ» ГІТЛЕРА. АЛЕ НЕ ЎСТАЦЬ НЕМЧУРА ПЕРАД НАШАЙ СІЛАЙ. РУХНЕ ВІСЕЛЬНЯ, ЗАГІНЕ І «НОВЫ ПАРАДАК» ФАШЫСЦКІХ ЗАХОПНІКАЎ.

ХРОНІКА

У АКУПІРАВАНАЙ БЕЛАРУСІ

Новыя шыбеніцы. Страшэнныя справы твораць гітлераўцы ў мястэчку Дрэтунь, Полацкага раёна. Яны сякуць людзей дубцамі, запрагаюць іх у плуг, расстрэльваюць. На пляцу, супроць ваеннай камендатуры, устаноўлена новая шыбеніца. На ёй павешан 19-гадовы юнак, які ўцёк з фашысцкай катаргі на радзіму.

★

Могілкі. Сад «Дынамо» ў Лепелі немцы ператварылі ў могілкі. Замест прыгожых дрэў — рады крыжоў на нямецкіх магілах. Трупы замучаных совецкіх грамадзян акупанты звальваюць у ямы ў другім кутку сада.

★

Плата па заслугах. П'яніца і здраднік Нікалай Глістоўчанка з вёскі Вялікая Сітна (Віцебская вобласць) выдаваў немцам совецкіх людзей, дапамагаў акупантам грабіць насельніцтва. Здраднік паплаціўся жыццём. Куля народнага мсціўца насцігла нягодніка ў той час, калі ён выконваў чарговае заданне акупантаў.

★

Прытон. У Любані нямецкія распуснікі адкрылі дом распусты. 20 маладых любчанак гвалтам загнаны ў прытон на пацеху афіцэрам.

★

Катастрафічная смяротнасць. У Оршы лютуюць заразныя хваробы. Кожны дзень паміраюць дзесяткі чалавек. У горадзе існуе толькі адна амбулаторыя, але ў ёй няма ніякіх лякарстваў.

★

Гвалтаўнікі. Нядаўна ў вёску Вышадкі, Мехаўскага раёна, прыбылі дзве роты нямецкіх салдат. Яны сабралі жанчын і загадалі ім прынесці масла, малако, яйкі. Збор быў назначан у садзе, каля царквы. Прайшла гадзіна, другая, а прадуктаў ніхто не прынёс. Раззлаваныя фашысцкія салдаты кінуліся ў хаты, хапалі і жэрлі ўсё, што трапіла пад рукі. Затым яны сагналі жанчын у царкву і згвалцілі іх. Адна калгасніца ўдарыла кулаком у твар нямецкаму афіцэру і крыкнула: «Сволач, звер!». Бандыт збіў жанчыну і загадаў салдатам кінуць яе жывую ў агонь. Дзве 14-гадовыя дзяўчынкі — ахвяры гвалту — не вытрымалі ганьбы і пакончылі жыццё самагубствам.

ПАРТЫЗАНСКІЯ ЧАСТУШКІ

Прышоў немец па пасаг
З аўтаматам у руках.
Куляй і гранатаю
Немца я пасватала.

★

Каля хаты клён і граб.
Ў хаце афіцэрскі штаб.
Я-ж той дом з заразаю
Падпаліла газаю.

★

Будзе гітлерцам-ваякам
Па загрыўку, па спіне.
А вось Гітлеру-сабаку
Дык дастанецца ўдвайне!

★

Вецер вее ў полі чыстым,
Вецер холад прынясе.
Ох, мароз зімой фашыстаў
Пакалоціць, патрасе.

★

Ад мяцеліцы з траншэяў
Пабяжыць фашыст у дом.
Будзе холадна — сагрэем
Партызанскім аганьком.

КЛЮЕ!

Два старыя рыбакі
Зранку ходзяць ля ракі.
Рыба клюнула ў Івана,
Афіцэр—у партызана.
Шчупака ўвабраў Іван,
Афіцэра—партызан.

ПРЫВІТАННІ СОВЕЦКАМУ САЮЗУ Ў СУВЯЗІ З 25-Й ГАДАВІНАЙ КАСТРЫЧНІКА

НЬЮ-ЁРК. Вышаў спецыяльны нумар амерыканскага журнала «Сов'ет Раша тудэй», у якім апублікаваны прывітанні Совецкаму Саюзу ад амерыканскіх дзяржаўных дзеячаў, прадстаўнікоў навукі, культуры і мастацтва ў сувязі з 25-й гадавінай Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі ў СССР. У сваім прывітанні жонка прэзідэнта ЗША Эліанора Рузвельт піша: «Усе сочаць за гераічнай рускай абаронай з глыбокім захапленнем і надзеяй, што доблесныя арміі атрымаюць перамогу, і што нарэшце сілы ўсіх аб'еднаных краін разгромяць сваіх агульных ворагаў».

ЛОНДАН. У сувязі з 25-й гадавінай Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі ў СССР у лонданскае аддзяленне ТАСС паступіў рад прывітанняў Совецкаму Саюзу ад відных англійскіх дзяржаўных і грамадскіх дзеячаў, а таксама прадстаўнікоў навукі, літаратуры і мастацтва. Лорд Біверблук піша: «Шлях афяр і вытрымкі, так мужна пройдзены рускім народам, змяніў увесь ход вайны і забяспечыў будучае чалавецтва. Як вялікае захапленне, якое мы адчуваем перад гэтым геройчным народам! Як вяліка наша імкненне ўсімі мерамі і ўсімі сродкамі аказаць дапамогу барацьбе, якую ён вядзе!».

Стварэнне Надзвычайнай Дзяржаўнай Камісіі

па ўстанаўленню і расследванню злачынстваў нямецка-фашысцкіх захопнікаў

Прэзідыум Вярхоўнага Совета СССР стварыў Надзвычайную Дзяржаўную Камісію па ўстанаўленню і расследванню злачынстваў нямецка-фашысцкіх захопнікаў і іх саўдзельнікаў і прычыненай імі шкоды грамадзянам, калгасам, грамадскім арганізацыям, дзяржаўным прадпрыемствам і ўстановам СССР.

Надзвычайная Дзяржаўная Камісія па расследванню злачынстваў нямецка-фашысцкіх захопнікаў збярэ дакументальныя даныя, праверыць і падрыхтуе ўсе матэрыялы аб злачынствах гітлераўцаў і матэрыяльнай шкодзе, прычыненай імі совецкім грамадзянам, калгасам і дзяржаве.

У саставе Камісіі: Н. М. Шверпік (старшыня), акадэмік Н. Н. Бурдэнка, акадэмік Б. Е. Ведзенееў, В. С. Грызадубава, А. А. Жданаў, Нікалай — Мітрапаліт Кіеўскі і Галіцкі, акадэмік Т. Д. Лысенка, акадэмік Е. В. Тарле, А. Н. Талстой, акадэмік І. П. Трайнін.

Камісія будзе працаваць на аснове Палажэння, зацверджанага Соўнаркомам СССР.

ВЕСТКІ З СОВЕЦКАЙ РАДЗІМЫ

ЗЭКАНОМІЛІ СОТНІ ТОН МЕТАЛА

Калектыў завода, дзе дырэктарам тав. Юсім, выканаў кастрычніцкі план выпуску прадукцыі на 117 процантаў. За месяц зэканомлена 500 тон метала.

КАСТРЫЧНІЦКІ ПАДАРУНАК

Нафтаперагонны завод імені Орджанікідзе 31 кастрычніка завяршыў гадавы план. З 1 лістапада завод дае дзяржаве многія тоны звышпланавай прадукцыі.

Завод, дзе дырэктарам тав. Майсееў, з дня ў дзень павышае выпуск мінамётаў і іншага ўзбраення.
НА ЗДЫМКУ: Тамара Карнілавіч за зборкай мін.

СПАБОРНІЦТВА 200 ТЫСЯЧ ТРАКТАРЫСТАК

Звыш 200 тысяч трактарыстак краіны змагаюцца за першынство ва Ўсесаюзным соцыялістычным спаборніцтве. У Комі АССР многія дзяўчаты селі за руль трактара ўсяго некалькі месяцаў назад і цяпер выконваюць па 2—3 нормы ў дзень.

ВЫКАНАН ПЛАН ЗДАЧЫ БАВОЎНЫ

Па 28 цэнтнераў баваўны-сырцу з кожнага гектара здаў дзяржаве калгас імені Тэльмана, Ташаузскай вобласці. Калгас выканаў гадавы план здачы бавоўны. За час уборкі калгасніца-стаханаўка Огульджан Эсекава сабрала 9.500 кілограмаў бавоўны.

ПАДАРУНКІ АБАРОНЦАМ КАЎКАЗА

Працоўныя Азербайджана адправілі абаронцам Каўказа каля 60 вагонаў святочных падарункаў, у тым ліку 12 вагонаў з цёплым адзеннем, 18 вагонаў садавіны і 6 вагонаў віна.

НАСТУПЛЕННЕ АНГЛІЙСКІХ ВОЙСК У ЕГІПЦЕ

Восьмая англійская армія прадаўжае наступленне. Актыўныя дзеянні адбываюцца на ўсім фронце. Генерал фон Штум, які замяняў Ромеля ў час яго паездкі ў Германію, забіты. Захоплена звыш 9.000 палонных, у тым ліку генерал фон Тома. Вялікія страты праціўніка забітымі і раненымі. Знішчана 260 германскіх і італьянскіх танкаў і захоплена і знішчана не менш 270 гармат.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.
61710.